

KLIIMAMUUTUSTE TEEMALINE E-KÜLALISTUND

TUNNI TEEMA	Keskkonnaränne – kelle probleem?
KÜLALISÕPETAJA	Igor Miilvee
ÕPILASED	10.–12. klass
TUNNI ÕPIEESMÄRK	Õpilane teab keskkonnarändega seotud probleematikat ning oskab analüüsida erinevate riikide keskkonnarändega seotud andmestikku.
2 X 45-MINUTILISE TUNNI ÜLESEHITUS	10 min häälestus tunniks, eelteadmiste aktiveerimine 30 min videotund külalisõpetajalt 5 min videotunni järelkaja 20 min grupitöö 15 min grupitööde ettekanded 10 min tunni lõpetamine ja võimalike lisategevuste tutvustamine
TUNNI ETTEVALMISTUS ÕPETAJATELE	Vajalikud vahendid video vaatamiseks: arvuti, internetiühendus, kõlarid, projektor. Palun avage arvuti, projektor ja e-külalistunni YouTube'i-link. https://youtu.be/BB8SRhXMlJA Vajalikud töövahendid õppetegevuse läbiviimiseks: õpilaste töölehed printituna, vähemalt üks arvuti või nutivahend (arvuti, tahvelarvuti, nutitelefon) grupi peale. Külalistunnile järgnevate tegevuste lisamaterjalid (veebilehed) on ingliskeelsed ja neid võib siduda inglise keele tundidega. Juhul kui ei ole võimalik kohe külalistunni järel lisatundi teha, võib õpilastele anda grupitöö iseseisvaks koduseks tööks ning analüüsida järgmises tunnis erinevaid keskkonnamõjusid rändele põhjalikumalt.
SEOS RIIKLIKU ÕPPEKAVAGA	Võtmesõnad: õpipädevus, suhtluspädevus, digipädevus, loodustegevuste pädevus, füüsika, meteoroloogia, keskkond, ökoloogia, kliimamuutused, ainelõiming inglise keele, geograafia, bioloogia ja ühiskonnaõpetusega.

TUNNI TEEMA TAUST

Keskkonnarännet rahvusvahelised seadused ei reguleeri ning seetõttu on keskkonnamigrandid silmitsi suurema poliitilise riskiga võrreldes põgenikega, kes on lahkunud oma kodust konflikti või tagakiusamise tõttu. See tähendab, et keskkonnamigrantidel puudub õiguslik kaitse ning rahvusvahelise kaitse süsteemist lähtudes muutub põgeniku staatusele mittevastav isik illegaaliks. Selles olukorras on keskkonnamuutustest tingitud rändajate positsioon ebaselge – kas see on vabatahtlik või sunnitud olukord?

HÄÄLESTUS

10 min enne video vaatamist, et aktiveerida õpilaste varasemaid teadmisi ja tekitada huvi teema vastu

Õpetaja uurib õpilastelt, mida nad teavad kliima soojenemise kohta ning palub ühel või kahel õpilasel need teadmised joonise või märksõnadena tahvlile kirja panna. (Kui olete osalenud eelnevates kliimateemalistes e-tundides, võib uurida, mida noored nende tundide kohta mäletavad). Nüüd tutvustab õpetaja tunni teemat ja uurib õpilastelt, kuidas ränne ja kliimamuutused seotud on. Seejärel jagab õpetaja õpilastele töölehe ning palub sinna kirjutada küsimused, mida nad tahaksid lektorile selle teema kohta esitada (õpilase töölehel küsimus 3). Pärast paari minutit palub õpetaja soovijatel oma küsimusi jagada ja ühiselt otsustatakse, missugune küsimus e-loengu lõpus esitatakse (küsimused saab trükkida YouTube'is video kommentaaride lahtrisse).

VIDEO

**KÜLALISÕPETAJAGA
30 min**

Õpilased täidavad videotundi kuulates töölehte ning vastavad küsimustele 4 ja 5, tuues välja keskkonnarände määratlemise probleematailisuse ning koostades kliimärände kohta mõistekaardi. Mõistekaardil on toodud välja erinevad alateemad: põhjused, migrantide õigused, probleemid ja näited. Õpilased peaksid neid alateemasid täiendama kas skemaatiliselt või lisades märksõnu, mis neid aspekte puudutavad.

**VIDEOTUNNI JÄRELKAJA
KLASSIS 5 min**

Õpetaja uurib õpilastelt, missugused teemad neid kõnetasid. Kas oli midagi üllatavat? Missuguseid emotsioone tekitab rändest rääkimine? Milline on Eesti olukord seoses rändega? Kas Eestist võidakse kliima tõttu pigem välja või sisse rännata?

**ÕPITU KINNISTAMINE
JA KOKKUVÕTE 15 min**

Iga grupp jagab oma mõtteid ning klassis valitakse välja ideed, mida võiks koolis reaalselt ellu viia. Elluviimiseks ja ideede lihvimiseks oleks vaja tõenäoliselt veel mõnda tundi või tunnivälis aega.

GRUPITÖÖ
20 min

Õpilased jagunevad 4–5-liikmelistesse gruppidesse ning analüüsivad kahte riiki vastavalt selle kliimamuutustega kohanemise indeksile ja rändetrendidele. Analüüsi küsimused on toodud ära õpilase töölehel ning grupitöös kasutavad nad kahte ingliskeelset rakendust. Töö tegemiseks on vaja isikliku telefoni või arvuti/tahvelarvuti olemasolu.

*Kui klass on teinud läbi ka Maris Pedaja e-külalistunni, siis võib moodustada samad grupid ja paluda neil analüüsida samu riike, mida kliimaõigluse tunnis uuriti.

*Õpetaja võib grupid jagada ka maailmajagude alusel. Sel juhul valivad grupid uurimiseks kaks riiki, mis paiknevad samas maailmajaos, kuid üks riik on keskkonnamuutuste suhtes väga haavatav ja teine mitte. Näiteks Aafrika – Araabia Ühendemiraadid ja Eritrea, Aasia – Singapur ja Bangladesh, Ameerika – USA ja Haiti, Austraalia ja Okeania – Uus-Meremaa ja Vanuatu, Euroopa – Norra ja Kreeka.

**ÕPITU KINNISTAMINE
JA KOKKUVÕTE**
15 min

Iga grupp jagab lühidalt, missuguseid trende nad oma analüüsis märkasid, ning reflekteerib, missugused võivad olla võimalikud ohud valitud riikidele.

TUNNI LÕPETAMINE
10 min

Õpetaja võtab kokku ohud ja rõhutab, et nendele teemadele lähenduste/leevenduste leidmisel on äärmiselt oluline koostöö. Üldjoontes võib välja tuua, et madalama valmisolekuga riigid võivad üsna pea kogeda suurt migratsioonilainet (esmlt riigisisest ümberpaiknemist ja hiljem ka väljarännet). Siinkohal võib olla oluline täpsustada, et paljudes haavatavates piirkondades on ülekaalus riigisisene ränne, sest välisrändeks puuduvad inimestel ressursid. Õpetaja võib soovitada jätkutegevustesse märgitud lisamaterjale, teste ja meemide tegemist.

**VÕIMALIKUD
JÄTKUTEGEVUSED**

- Nädala jooksul tutvuvad õpilased töölehel välja toodud lisamaterjalidega ning loovad meeme teemal „Ränne ja keskkonnaprobleemid”. Valminud meemidest võib klassis või koolis korraldada konkursi või näituse.
- Vaadata Maailmakooli filmikogust filmi „[Anote laev](#)”.
- Tellida kooli Silvia Pärmani näitus „[Jahedad maastikud](#)”.

KLIIMAMUUTUSTE TEEMALINE E-KÜLALISTUND

IGOR MIILVEE „KESKKONNARÄNNE – KELLE PROBLEEM?”

Nii tore, et osaled kliimamuutuste teemalises loengusarjas! Käesolev tööleht annab sulle võimaluse õpitud mõtestada ja seeläbi teemasse veel rohkem süveneda.

ENNE LOENGUT

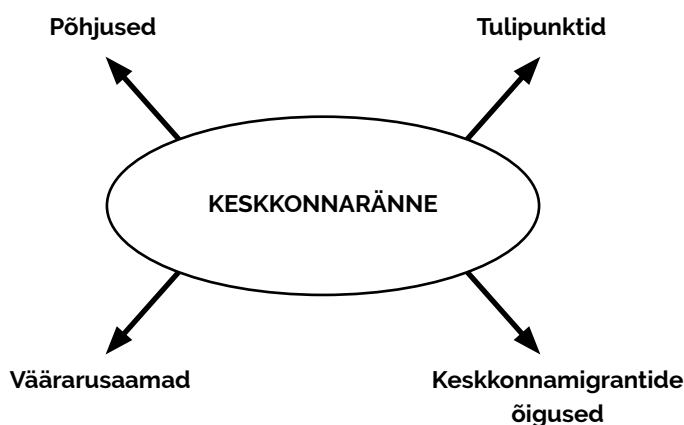
1. Mida sa tead kliima soojenemise kohta?

2. Kuidas on kliima soojenemine ja ränne omavahel seotud?

3. Mida sa soovid teada saada kliima soojenemise ja rände kohta?

LOENGU AJAL

4. Too alloleval mõistekaardil välja keskkonnarände problemaatika. Joonista või lisa märksõnadena keskkonnarände põhjused, migrantide õigustega seotud küsimused, keskkonnarännet põhjustavad probleemid ning näited piirkondadest kust keskkonnaränne toimub.

5. Miks on termini põgenik kasutamine keskkonnarände puhul problemaatiline?

PÄRAST LOENGUT

1. Jagunege 4–5-liikmelistesse gruppidesse ning võrrelge kahe riigi valmisolekut kliimamuutuste ning sellega seonduva rändega toime tulla.
2. Alusinfot saate, kasutades Notre Dame'i kliimamuutustega kohanemise indeksit (ND GAIN) kaardilt: <https://gain-new.crc.nd.edu/>

ND-GAIN indeks iseloomustab riigi haavatavust kliimamuutuste ja globaalsete väljakutsete suhtes koos valmisolekuga parandada vastupanuvõimet. Indeksi eesmärk on aidata valitsustel, ettevõtetel ja kogukondadel investeringuid paremini tähtsuse järjekorda seada, et vastata tõhusamalt eesseisvatele väljakutsetele.

Kuidas seda rakendust kasutada:

Kaarti saab liigutada sellele klõpsates ning suurendamiseks tuleb kasutada vasakul nurgas olevat +-märki. Riigile klõpsates ilmub aken riigi info ja graafikuga, mis iseloomustab indeksi muutust aastatel 1995–2020. Vajutades kasti üleval paremal nurgas olevale nupule *view profile*, ilmub valitud riigi indeksi iseloomustus ning saate lähemalt tutvuda nii haavatavuse (*vulnerability*) kui valmisoleku (*readiness*) komponentidega.

Valige selle indeksi alusel üks punane (madala väärtusega) ja üks roheline (kõrge väärtusega) riik ning võrrelge neid, lähtudes järgnevatest küsimustest:

- Missuguses olukorras on valitud riigipaar Notre Dame'i kliimamuutustega kohanemise indeksi põhjal?
 - Kuidas on olukord viimase 20 aastaga muutunud?
3. Järgnevalt tooge välja, missugused on valitud riikide rändemustrid, kasutades selleks rahvusvahelise migratsiooniandmete portaali kaardirakendust: https://www.migrationdataportal.org/international-data?i=stock_abs_&t=2020

Rakenduse lehe ülaosas on kolm kasti: *indicator* (erinevad rändeindikaatorid) *geographic scope* (riikide ja regioonide valimiseks) ja *year* (aeg või vahemik, mille kohta soovid infot saada).

Valige indikaatoriks **international migrant stock (migrantide arv)** ning kaardistage, kui suur hulk migrante riigis elab. Järgnevalt valige **net migration rate (rändesaldo)**, mis näitab sisserände (immigratsiooni) ja väljarände (emigratsiooni) vahet.

Riikide võrdleva graafiku saate, kui klõpsate vasakul pool ribal olevale pealkirjale *compare by geographic scope* või vajutades siia: https://www.migrationdataportal.org/dashboard/compare-geographic?c=548&i=9810&r=&s=&t=1995_2020

Valige indikaatoriks *annual change in migrant stock*, mis näitab, missugused on riigi rändemustrid, ja analüüsige eelnevalt valitud kahte riiki. Missuguseid erinevusi märkate?

4. Täitke allolev tabel

Riigi nimi		
Notre Dame'i kliimamuutustega kohanemise indeks		
Indeksi muutuste kirjeldus		
Migrantide hulk riigis		
Rändesaldo		
Migrantide arvu muutused ajas		

5. Millised on võimalikud ohud seoses kliimamuutustega kohanemise ja rändega?

6. Jagage oma võrdlust klassikaaslastega. Mille poolest võimalikud ohud riigiti erinevad? Missuguseid potentsiaalseid ohte te märkate?

LISATEGEVUSI

Koostage oma skeemi või riikide võrdluse põhjal üks meem. Meemide tegemiseks leiad lisainfot nendest allikatest:

- [Environmental migrants – the last illusion: Alessandro Grassani at TEDxBerlin](#)
- [Climate change will displace millions. Here's how we prepare | Colette Pichon Battle](#)
- Maailmapanga blogi artikkel kliimarände kohta: <https://blogs.worldbank.org/voices/millions-move-what-climate-change-could-mean-internal-migration>

Oma globaalseid teadmisi saad proovile panna lehel [Gapminder Worldview Upgrader](#) ning koostada samas keskkonnas graafikuid kestliku arengu eesmärkide erinevate näitajate lõikes [Gapminder Tools](#).

Aitäh, et kaasa mõtlesid :)